

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 25 lipca 2022 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.6.2022

Pani
Aneta Wawer
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. 1 Maja 44b
19-335 Prostki

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prostkach (ul. 1 Maja 44b, 19-335 Prostki; REGON: 511 45 22 29; NIP: 848-16-70-935).

W okresie objętym kontrolą i w czasie jej prowadzenia funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowała **Pani Aneta Wawer** zatrudniona w GOPS Prostki na stanowisku Kierownika od dnia 3 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli: 12.5)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 2 czerwca 2022 roku nr FK-

IV.0030.431.2022 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prostkach.

(dowód: akta kontroli: 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 8 czerwca 2022 roku do 14 czerwca 2022 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 1/2022 – w książce kontroli zewnętrznych prowadzonych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prostkach.

(dowód: akta kontroli: 12.1)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym:

- w dniach 8, 10, 14 czerwca 2022 r. bez osobistej obecności kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych.
- w dniach 9 i 13 czerwca 2022 r. w czasie których kontroler prowadził swoje czynności w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP. Kontrola zakończona została spotkaniem z Kierownikiem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.6.2022.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- okres objęty kontrolą

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie

(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się pozytywnie.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za kwartał IV 2020 roku oraz kwartał I, II i III 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

a) W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **337 297,17 zł (863 świadczenia)**.

b) Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **124 508,09 zł**, co stanowiło **36,91 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.

c) Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2021 roku – wynosiło **4 385 122,00 zł**.

d) Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowił:

a. **9 625,19 zł** - w IV kwartale 2020 roku;

b. **25 506,24 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2021 roku.

Organ właściwy jednostki kontrolowanej - z uzyskanego dochodu (w trybie art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w okresie IV kwartału 2020 roku na realizację zadań w rozdziale 85502 przeznaczył kwotę **9 078,00 zł**, natomiast w I, II i III kwartale 2021 roku przeznaczył na ten cel kwotę w wysokości **13 714,00 zł**.

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Prostki liczy około 7 025 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Prostki.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień przez Wójta Gminy Prostki zadania te realizuje GOPS Prostki. Decyzje z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Wójta Gminy Prostki.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XXXVIII.236.2017 Rady Gminy Prostki z dnia 11 kwietnia 2017 r. r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli Statut jednostki określał, że GOPS w Prostkach realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (§ 7).

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach – na dzień rozpoczęcia kontroli – określał Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 2/2017 z dnia 2 maja 2017 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach.

Analiza Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wykazała, że był on aktualny w zakresie kontrolowanych zadań.

(dowód: akta kontroli: 12.7, 12.11, 12.16)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prostkach realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zadania te realizował jeden pracownik zatrudnionych na stanowisku ds. funduszu alimentacyjnego (pracownik zatrudniony jest na cały etat). Ww. pracownik bezpośrednio podlegał Kierownikowi GOPS. Zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych.

W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik zajmujący się, między innymi, realizacją kontrolowanych zadań posiadał aktualny zakresy czynności.

Ponadto – na dzień rozpoczęcia kontroli – pracownik realizujący kontrolowane zadania (oraz osoby zastępujące go w czasie nieobecności) posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Prostki do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego. Kierownik GOPS posiadał upoważnienie Wójta Gminy Prostki do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący, zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzał sporządzony wykaz podpisany przez Kierownika GOPS.

(dowód: akta kontroli: 12.2 -12.4)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prostkach ma swoją siedzibę przy ul. 1 Maja 44b w Prostkach, w budynku Urzędu Gminy. Ośrodek znajduje się na parterze i jest pozbawiony barier architektonicznych. Zadania związane z Funduszem Alimentacyjnym realizowane są w pokoju o powierzchni ok. 16 m² zajmowanym przez dwóch pracowników. Stanowiska pracy są wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. W budynku wyznaczone jest miejsce w holu dla interesantów umożliwiające wypełnianie dokumentów.

Z pisemnej informacji Kierownika GOPS wynika, że wywiady przeprowadzane są w siedzibie GOPS w pomieszczeniu biurowym pracownika Działu Funduszu Alimentacyjnego lub w innym pomieszczeniu (min. sala obrad). Wywiady przeprowadzane są z zachowaniem zasad ochrony danych osobowych oraz zachowaniem poufności tj. bez obecności osób trzecich.

(dowód: akta kontroli: 12.16)

Podczas czynności kontrolnych przesłano kontrolerowi umowę potwierdzającą wykupienie licencji na oprogramowanie Nemezis – fundusz alimentacyjny do obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zawartą z INFO-R z siedzibą w Pogórze. Ustalono, że pracownik merytoryczny posługiwał się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 12.6)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych

gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich sześciu biur informacji gospodarczych informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do sześciu biur tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A (KRD BIG) – od dnia 29.01.2009 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG) – od dnia 22.09.2015 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (ERIF BIG) – od dnia 22.09.2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. (BIG InfoMonitor)- od dnia 22.09.2015 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT) – od dnia 9.02.2017 r.
6. Dun & Bradstreet Międzynarodowego Biura Informacji Gospodarczej S.A. (Dun & Bradstreet mBIG) – od dnia 1.05.2019 r.

(dowód: akta kontroli: 12.16)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, że w okresie objętym kontrolą GOPS w Prostkach nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 12.16)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prostkach prowadził:

- **61 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z rozpatrzeniem wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (decyzje przyznające).

W kontrolowanym okresie nie prowadzono **postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczeń** z funduszu alimentacyjnego, prowadzono **8 postępowań** administracyjnych (w tym 1 postępowanie umorzono) w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Nie prowadzono też **postępowań** dotyczących ustalenia wysokości **nienależnie pobranych świadczeń** z funduszu alimentacyjnego i ich zwrotem.

(dowód: akta kontroli: 12.15)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Prostkach podejmował działania wobec **79** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **47** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Prostki;
- **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy;
- **4** dłużników alimentacyjnych dla których nie można ustalić organu właściwego.

(dowód: akta kontroli: 12.13)

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prostkach nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 1, nie wpłynęły też żadne wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Prostkach nie rozpatrywano spraw dotyczących odroczenia terminu spłaty/ rozłożenia na raty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub świadczeń nienależnie pobranych.

Z informacji otrzymanych od Kierownika GOPS w Prostkach Ośrodek przekazywał informację do biur informacji gospodarczej wobec 121 dłużników.

(dowód: akta kontroli: 12.13)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolera spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez GOPS w Prostkach w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **7 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **9** postępowań administracyjnych:
 - **7** spraw w których prowadzono **9 postępowań** administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- **1 sprawa** związana z uznaniem dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w zakresie dalszego podejmowania wobec niego działań, w których prowadzono **1 postępowanie** administracyjne - zakończone wydaniem decyzji administracyjnej.

(dowód: akta kontroli: 16)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 7 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Prostki;
- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 13-15)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

- **uchybienia, które nie miały wpływu na kontrolowaną działalność, tj.**
1. W **7 przypadkach**, co stanowiło **100 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych dotyczących przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń nie wyszczególniano faktycznej wysokości dochodu uzyskanego w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego).

(dowód: akta kontroli: 16)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla jednostki kontrolowanej jest niewykonanie ciążącego na jednostce obowiązku ustawowego.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

1/ Wskazywanie w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo świadczeń z funduszu alimentacyjnego faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki